

Дэлгүүрэй харилсаан: мүнөөнэй байдал, хараа

ШЭГЛЭЛНҮҮД

УРУУГААЛ ТЭГҮҮЛНЭ

/Хахаг жэлэй гүнгүүг тухай/

Агын округ хэр улһаа адуу малаар олон, баян дэлгэр нутаг гэжэ Буряад орондо тоологдодогшые байжа болохо.

Ихүүдэй үедэ, илангаяа хоёр-гурбан жэлэй хугасаа соо, адууна малынь хорожо, хүн зонийн байдал хохидолдо орохоор түхэлжөөд байна.

Мүноо болоод байхада, хонидойн хоёрой нэгэн хүрэхэтэй үгьтэй үлоод байна. Малшадый наһа үсэрэе найдажа, хүлээжэ байдаг тул оройдоо нэмэри үгэбэгүй.

Област соогоо эгээн олон хонитой, хурьгатай байдаг Могойтын район баһал нилээд нимгэрээ.

гаран малтай байһан ха юм. Эдэ тоо баримтанууды тэмдэглээд, хаража бодожо үзэхэдэ, газар уһаараа хабшал, хада хабсагай болошоһон Дуударгын район энэ жэлэй хэмжээгээр халта дээрэ гаралсаба гү гэжэ хэлэхээр.

Эбэртэ бодо малаар дуударгынхид эли бодо үлүү байна. Нүгөөдүүлын үхэр малаа үргүүлүүлжэ, тала дайдаар гурбанайн нэгые шийхаа.

Ага, могойтынхидай ноёд хайд, ажал ударидаха даабаритай мэргэжэлтэд тийшээ морилжо, танилсадаг харагаһаань, хаалта болохогүй һэн ха даа.

Тарья талхаар, үбһе хулһаар умбаашыегүй һаа, ехээр ядахаар бэшэ үбэлжээдэг могойтынхид-агынхидаа дуударгынхидын шадалаа элсүүлжэ, хони үхэрээ

баринтажа гараад, тэдэнэе булиха тээшээ тэгүүлжэ байна. Юундэ иитэрээ маниие хадхахаа, шүбгэдэхөө һанаа юм гэхэн һанал бодол зариманда түржэ магад.

Хони хурьга харууһалгаар ажал айхабтар ехэ аад, баримжатай хэмжээн ябуулагданагүй хаш даа.

Гэхэтэй хамта заһаха, заһабарилха зургаанууд округ соо олон гээшэнь. Арга боломжоньше, "һүүлээн гэрэлтэнэйше" тоо томшогүй элбэг болоһон, конторонуудайн хананууд дэлбэрхээ һанаһанда багтажа ядажа байдаг шэнги болонхой.

Сэг ошоожол байна. Бурханай хайраар юм гү, бороо тон сэг соогоо ороо, үбһе ногоон ургажа, эдээшжэ байнхай. Зүгөөр тарья багаар тарья хада илангаяа Агын районой ажыхынууд, нута сабшаангууд руугаа шамдахаар болоо гэхэдэ, яараха ябадал харагданагүй.

—Юунышье боложо байна гэшинэб, ажал һэргээхэ гэжэ зон бододог юм гү, бү мэдэе.— гэжэ Аргали нутагтай урдын нэгэ хониншон ехэ голхоронги ябаа һэн.

Иигэжэ гомдожо, гайхажа байдаг хүнүүд үсөөн бэшэ аабза. Зарим хүдөөгэйхид байхын бараагаар, байдалай һандарлаа эсэргүүсэгнүү, шадал хаа бэлэ мүроор баяжахые бодомжолдог болоһонийн гэмшэлтэй.

Хүтэлбэрилэгшэдэй дунда хамтын ажал өөгшоожэ, ооднын татахые үмэгшээдэггүй ноёд биһа гээшэ аабза. Гэхээд үмсэ хуби боложо тараад ажалладаг зоной баяжажа, бэхижэжэ байхань ээлтэй хэбэртэй. Тэдэнэй үйлэбэрилжэ, дэлгүүртэ табижа байһан эдэе хоолойнь дээрэ оройдоол 4-5 процент болоно гэжэ мэдээсэл харуулна.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдэйнгээ эндүү адуунуудые шүүмжээдэ, арга шадалаараа ажалаа һэргээгээ һаа, үшоол туйлаха арга агынхидта байнал даа.

Ц.ГОНГОРОВ.

ЖАСАНУУДАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Буряад Республикын бюджетдээ гадуур жасануудай директорнүүдэй таарадуулан хүтэлбэрилгын советэй зүблөөн һаяхан үнгэрбэ.

Энэ удаа жасануудай хүтэлбэрилэгшэд республикын хүн зонһоо ороһон хубийн хэдэн мэдүүлгэ хаража үзэбэ.

аргаддаг санаторийндоройтонги байдал бюджетдээ гадуур жасануудай директорнүүдэй анхарал татаа.

Жаса бүхэн өөрын гол уялгануудтай һэн тула социальна талаһаа хамгаалагдаагүй бүхэ хүнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ аргагүй байһанын ойлгосотой.

Т. ЦЫРЕНОВА.

Кабанскын районой Хандалин совхозой түрүү һаалиһан Любовь Андреевна Изюрьева оролдосотого ажалаараа республик соогоо суурхаһаар үнинэй.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Россин Гонин

ТАРЯАЛАНГУУД ХОСОРНО

Байгша ондо Дагестанай таряалангууд дээрэ хэдэн мянгад тонно тарьяан хосорно. Эндэ хэдэн шалтагаан гэхэдэ, Чечен Республикада боложо байһан дайн.

14-тэй ОЮУТАН

Казахстанай Кызыл-Ордагай 14 наһатай басаган дээдэ һургуулийн оюутан болобо. Айнур Сапаева 2-3 наһатайхан байханаа эхилээд, ороо бодолгонуудые бодожо, шатар наадажа һураа.

ШАХТА СОО - АРТИЛЛЕРИЙН НОМ

Петербургын метрополитенэй вентильационно шахтын оёрто ("Василеостровская" станци шадар) артиллерийн номон олдодоо.

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР ОШООД БУ...

САРАНСК. Владимир Шумейко түрүүтэй Федерациин Советэй делегаци албанай хэрэгээр Мордва Республикаар ябаһанаа бусаба.

Тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор, урданайхидал ади гүрэн гэхэн үгэ Москватай заатагүй нэгэ үлхоогөөр холбогдохобо болижо, субъектнүүдһээ /республикануудһаа/, тэдэнэй Правительствануудһаа, хуули гаргалгын зургаануудһаа бүридэнэ гэхэн ойлгосотой

таряашад ургасаяа ябаһаар тээршээдэ бүхэндэ миндэ хосорһон малтоо аргагүй олон.

Ушоо нэгэ шатодхор ушарууд гэхэдэ, Дагеста халуун зун боложо хаанай һужаржа гасаланһаа олоһон хэдэн арбаад гектарьяан хосоро.

мүн 2 жэлэйпродукта шадаһан байна. Хүсэд 14 наһатай Айнур дунда һургуули медальтайгаар агропромшленгийн институтдай "Экономический менеджмент" гэһэн ороо.

Дайнай үедэ байһан иимэ төр хайшан гээд гүнгэ ороһонни таахы метрполи хүтэлбэрилэгшэд Энэ хэрэгээр эмхидхэгдэбэ.

Тинмэхээ оһһэдынгөө экономика хуули шэлэхэ, шийдхээринууд абаха ёһотой, асуудалай гаргэл тээшэ хараад болгоно ошоо.

Мордва Гүрэнэй депутадуудтай, Мордва районүүдэй нийслэл хүтэлбэрилгын эрх Владимир Шумейко асуудалнуудта байна.

Эрдэм хуралсалал шэнэ шатада

БАГШЫН НАНГИН ЗАМААР

Хара-Хужар хууринда... тэр үеийн нэгэн юм. Урдань Актинов Лопсон гэжэ...

байгаа. Багша бүхэнэйгөө хэлээн үгэ бүхэнине саг үргэлжэ...

Дари зунайнгаа амаралта бүхэндэ үнеэдэ хаалсаха, үглөө бүхэндэ...

Намартгаа бүхы классай хурагшад зеленкодо гаража, тон ехэ туһа хүргэдэг...

Хабартаа отарануудта ошожо, хурьга абалсаха, хото хоройень сөбэрлэлсэжэ...

ЭЖЫГЭЭ БАЯЛАУУЛЖА...

Урдань Ахын райондо бүхы хургуулинуудта багшанар ходо дутагдадаг байгаа...

Харин Мунконова Дари класснаа класс бүхэнине дамжан ябаха бүрээ багша хүнэй зан заншалнаань...

Урид хурагша ябахан аад, хожомын өөрөө үхибүүдые хургажа, өөдөн татажа ябаха гэршэ жэгтэй...

Дари Дашеевна математикын багша. Хэсээлээ хэхэдэ, тэрэнине заатагүй хүсэд найнаар ойлгуулжа...

Математикын хэсээл класс бүхэндэ үнгэргэхэ, үшөө хажуугаарнь хуралсалай тала дааха гэршэ хүнгэн бэшэ...

басагадые үргэжэ, хүд дээрэн гаргаа, хургуулитай болгоо. Наһанайнь нүхэр Владимир Доржиевич Галсанов түүхын багшаар ажаллахан, үндэһэн буряад хэлээ найн мэдэхэ, уран зохёолой мэдэрэлтэй...

НЭРЫЕНЬ НЭРЛҮҮЛХЭ

Эжынь, Дулма Лопсоновна, нэрыень нэрлүүлэхэ Дари басагандаа захиадаа: "Хадамда гарахадаа, хүнэйл үгдэ түргөөр бү ороорой, мэдэд гэжэл ябаарай", - гэж бэлэй...

Түрүүшээр Уля басаганиин институт дүүргэжэ ерээд, өөрынгоо хуража гарахан хургуулида багшалжа эхилээ. Уля - математикын багша.

Хэсээлнүүдтэнь ерэхэн түрэлхидын энэ багшын заажэ байхыень хараад, юун гэхэн бэрхээр ойлгуулдаг багша гэршээ, энэтнай одоол ёһотой үхибүүдые хургажа шадаха багша юм байна гэжэ хэлэхэ.

Майя басаганиинь Хабаровск хотын багшанарай дээдэ хургуули шудалаад, нүхэртээ 2 басагатай, математикын багшаар нилсэл хото Москвада ажаладаг.

Валя гэжэ басаганиинь багшын мэргэжэлтэй - математик, Улаан-Үдэдэ багшаар ажаладаг, нэгэ үхибүүтэй.

Алёна басаганиинь медицинн училицэ дүүргэд, Орлогой больницада медсестра ажалтай байдаг. Хүдэлхэдөө бэрхэ, зүрхэтэй, ажалда бэрхээр хандахадаань, коллективын Алёнын мэргэжэлыень дээрлүүлжэ, акушер болгоһон, нарайлха болоһон эхэнэрнүүдые хүнэрүүлэхэ ажалда хүдэлхэдөө, дүйтэй дүршэлтэй гэжэ үнийнэй хэлсэдэг юм.

Дари Дашеевна хүндэтэ амаралтадаа гарабашье, хургуули тээшээ алхалхан зандаа. "Багша-методист" гэхэн нэрэ зэргэтэй ябадаг. Дари Дашеевнагай ажал хэрэг үндэрөөр сэгнэгдэжэ, Буряад Республикын хургуулиин габыяата багша, СССР-эй, РСФСР-эй эрдэм хуралсалай отличник гэхэн алдар солотой багша болонхой юм.

Ингэжэ гэр бүлөөрөө багшанарай дээдэ мэргэжэлнүүдые шудалаад, гол түлээ нотаг дээрээ ехэ, багагүй ургажэ ябахан үхибүүдые хургажа, хүн болгожо ябадаг бүлэнэр үсөөн байхадаа болохо. Юундэб гэхэдэ, багшын мэргэжэлдэ айхабтар ехэ тэсбэри хэрэгтэй ха юм.

Тиймэхэ Дари Дашеевна Владимир Доржиевич хоёрой саанхайн хуби заяан, зол жаргал улам далижажа, элүүр энхэ, ута наһанайнгаа жаргал эдлэжэ, эхэ, эсэгынгээ нэрэ нэрлүүлжэ ябахыень хүсэнэм!

Д. ДУГАРОВ, журналист.

Горячинск курортдо 32 медицинскэ сестра хүдэлдэг. Дүй дүршлөөр баян, ажалай ветеранууд Александрна Александровна Палкина, Надежда Иннокентьевна Ленинцева гэгшэд коллектив соогоо онсо шалгаржа хүдэлдэг юм. Курорттын ванна корпусын медсестра А.А.Палкина 1978 ондо Шэтын медицинскэ училищи дүүргэһэн намтартай. Тэрэ амаржа байһан хүнүүдтэ хүндэтэй болоһоор үшнэй

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: медсестра А.А.Палкина. С.БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭЛДЭБ НОНИНУУД

ХОЁР ЗҮРХЭТЭЙ ХҮН

Сербинн Жарково хотодо ажаһуудаг Рамо Османи гэгшэ, юрэ харахада, бусадһаа юугээрээнь ондоо бэшэ юм. Зүгөөр тэрэнэй сээжэ соо нэгэ бэшэ, харин хоёр зүрхэн сохижо байдэг -- нэгэннинь баруун, нүгөөдөн зүүн таладань лугшадаг. Тэрэ хоёр зүрхэннинь хэмжээгээрэ багаханууд. Рамо бүхы юумэ даасатай, хүсэ шадалтай. Гэбэшье нэгэл дутагдалтай -- хэрбээ тэрэ эснэгтэ наа, юрын хүнһөө удаан амардаг юм.

УДААН САГ СОО НОЙРСОЛГО

Хэдэн үдэр тэ, али нара соо үргэлжэлһэн нойрые летарги гээд нэрлэдэг. Элдэб үбшэнһөө, шалтагаанһаа хүнэй бэсын бодото байдалһаа үндэһэтэй гээд тэрэнине хэлсэдэг. Эгээл удаан үргэлжэлһэн летаргида (нойрто) Надежда Лебедина абтанан юм. 34 наһатай Надежда гэр бүлэ соонь болоһон хэрүүлэй хүлээр 1954 ондо унтаад, 1974 ондо хэриһэн байгаа.

ЭРБЭЭХЭЙ --- УЛААН НОМДО

Улаан номдо оруулагдаһан хорхой шумуудай дунда эгээд олониинь эрбээхэйнүүд болодог. Англидахи нэгэ фермэ 1981 онһоо эхилжэ, гансал эрбээхэйнүүдые суглуулдаг. Тэндэ мүнөө 400-гаад эрбээхэй тоологдон.

СИАМСКА ЭХИРНҮҮД

1811 ондо Сиамда (мүнөө Таиланд) Чанг Энг гэжэ хоёр (тайска хэлээр хадаа "баруун" "зүүн" гэхэн удхатай) аха дүүнэр түрэхэн юм. Тэрэ хоёрой бэснүүдын үбсүүн багтаа нилсэжэ ургашанхай байһанһые наа, нугалбаритай уян байһан тулаань хүбүүд ябажа, хуужашье хурахан намтартай.

Аха дүүнэрэй 17-той болоод байхада, американ наймаанан тэдэниие США абаашажа, циркдэ оруулаһан байһа. Тэндэ ороһонһоо хойшо тэдэ хоёр ходо гастрольдо ябажа, дэлхэй дүүрэн мэдэжэ болоо юм. 1843 ондо тэдэнэр эгшэ дүү хоёрые һамга абаа һэн. Чангнь 12, Энгнь 10 үхибүүтэй болоо. Бүхы наһан соогоо аха дүүнэр миил нэгэ дахин хэрэлдэһэн ха. Бага балнар наһандаа уһанда орохо гэжэ байхадаа, нэгэндэн уһан дулаанар, нүгөөдэдэн хүйтоор үзэгдөө. Энээхэнһөө боложо, тэрэ хоёр хэрэлдэжэ туршаа һэн ха.

Эхир хоёр 1874 ондо наһа бараа. Уушханай хадхалаа болоһон Чангнь түрүүн наһа бараа. Энгнь энэ үедэ унтажэ байһа. Уданһыегүй Энг ахынгаа наһа бараһые мэдэжэрхибэ. Тийгээд юугтэрнине үбдөөгүй байһан аад, 2 час тухай болоод, хойноһоонь наһа баранһоо бшуу.

Нилсэлһэн эхиршүүдые врачнууд мүнөө түрэмсоорнь һалгаадаг болонхой. Тийгээшье энэ тон орёо, аюултай операцие дабаха гэршэнь хэсүүл даа. Түрүүшын инмэ операцие 1952 ондо США-да хэгдэһэн байһа.

Эндэ дурдагдаһан аха дүүнэр Банкернууд хоёр ондоо болгогдонгүй, яһала ута наһа эдлэһэн түрүүшын хоёр бэшэ юм. "Шотландиин аха дүүнэр" (XV - XVI зуун жэл) болон "Богемскэ эгшэ дүүнэр" (XIX - XX зуун жэл) онсо мэдэжэ болоһон гэршэ ааб даа.

ЖЭШЭЭ БАМААР ЛЭ

Мухар-Шэбэрэй аймагай хуурин нотагуудта хамта дээрээ хилээмэ баридаг 8 пекарни хүдэлнэ. Жэшээн, таряшадай Барай ажахы үдэр бүри амтатай эддэтын бүүлхээр тэндэхи зоноо хангадаг юм. Мүнөө гол түлээ үбһэ хуряалгын, силос дараалгын хүдэлмэри эхилжэ, тус

пекарниин хүдэлмэришэд нэниисын турилар халуухан хилээмээ забда сүлөөгүй барижал байна. Барай ажахы уданһыегүй турил татадаг өөһэдын тээрмэтэй болохоёо байна. Урдандаа олон хуурин, тосхонуудта өөһэдын тээрмэ

байгша бэлэй. Мүнөө болоходо, тэрэ хайран тээрмээс үгы хүлээһэн зон ехэл гэмшэдэг даа. Тус ажахын пекарни олзо оршотойгоор хүдэлгэгдэжэ байһаниинь ехэл найн гэршэ. Ингэжэһые наа, хүдоогэймнай зон бага-сага өөһэдын мүнэгтэй болог лэ.

Таряшадай ажахы аймагайнгаа түбтэ оорын ресторан нээнхэй. Тэндэн пивэ буйлуулдаг цех нээгдэнхэй. Эдэһинээ жэшээ абамаар лэ. Д. НАГУСЛАЕВА.

Абай Гэсэрэй хайндэр - Буряад орондо

жэрийдэн хуухыень харахада ямар жэгтэй, шодэндэ урин, хайхан байгаа нэм.

Тэдгэрнүүдтэ дүтэлэхэдэмнай эзэдынь нотаг нотагайнгаа түүхэтэ гурилаар хилээмэ дабхарынь, алда хадаг, аяга сайгаарынь, хорзын дээжэ,

хонин тоолэйгөөршье угтажа, ууган Буряад ороной ажалша, малша зоной хүндэмүүшэ хайхан зан харуула.

Угөөр хэлэнгүй, гуурһаар бэшэжэгүй хайхан.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хурамхаанайхид. С. БААДУЕВАЙ фото.

УНШАА, ДУУЛАА НЭН ГҮТ?

Хаана олоороо харанаб?

Европын оронудта кино харалга хайшаа байдалтайб гээд хараад үзэхэ дуратай байгаа хаатнай, энэ доро табица дурадханабди.

Оронууд	Харагшадай тоо (жэл соо миллиноор)	Кинотеатр-нуудай тоо	Биледэй сэн (США-гай доллароор)
Германи	132	3823	8,5
Франци	113	4400	8,9
Англи	113	1890	5,6
Итали	98	3200	7,3
Испани	87	3200	4,2
Росси	50	1900	0,8
Бельги	18,3	438	6,5
Швеци	15,9	1169	8,9
Нидерланда	15,8	410	7,9
Венгри	15,3	630	2,2

Хэд гаража ябааб?

Ехэ театрай уран хайханай талые хүтэлбэриэлгшөөр В. Васильевай табигдаһанай хүүлээр Ю. Григорович, Н. Бессмертнова, А. Лазарев, В. Левенталь гэгшэд эндэ хүдэлхээ болонхой. Дирижер А. Жюрайтис хүдэлхэн хэбэртэйшье наа, март соһоо тайзан дээрэ гарангүй.

Байгша оной сезон сентябриин 1-дэ нээгдэхэ. Тиихэдэ В.Васильевай хүтэлбэрилдэг театрай шэнэ коллегийн гэгшүүд: Г. Уланова, И. Архипова, Б. Покровский, И.

Моисеев болон бусад соёлой мэдээжэ ажал ябуулагшад сугларха юм.

Тухатай зүбшэл

ХАЛААХАЙН САЙ

Дайнай хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ эдэе хоолой хомор болоод байхада, зундаа мэхээр, тибһэ малтажа, гоогол, мангир, алим жэмэс түүжэ ябадаг бага балнар наһамни юундэшьеб үдэр бүри гэхээр наһагдадаг болошоо. Мүнөө сагай байдалай дайнай шэрүүн жэлнүүдые һануулахда тиигэнэ гү? Тиигэжэшье болоо ха даа.

Эндэ хайхан "Сельская жизнь" һониндо Узбекистанда элэдхэг сай гээд, модонһон хилдэһэ наймаалха ушарнууд үзэгдоо гэжэ уншахадаа, дайнай жэлнүүдтэ мүн һүүдээрньше арһан бээлэйгээр халаахайн набшаһа эшһээнь шударан абадагһи наһаандам орошоо.

Бидэ дүхибүүд, яһала горитойхон туулмагуудые үргэлоод, амһартануудые баряад, ой ошоходоо, халаахайн набшаһатай туулмагууд соогоо нягталан даража дүүргээд, амһартанууд соогоо алирһа, нэрхэ, оддоо хаань, үхэр нодэ түүхэбди.

Гэртээ ерэхэдэмнай, хүгшэн гү, али нагаса эжынэрнай (тиихэдэ ооһодымнай эжынэр хамтын ажада хабиржа ябадаг һааб даа) халаахайн набшаһатай туулмагуудые ямар нэгэн юумэндэ орёхоо. Тиигээд нэгэ хэды үдэрэй үнгэрхэдэ, халаахай эһэжэ халаха. һайнаар эһэжэ халаһан хойнонь хүгшэд хаотагай дээрэ дэлгэжэ хатаагаад, уур соо хэжэ шодэхэ. Ингэжэ халаахайн сай бэлэн болобо гэшэ. Үнэрнын тон зохид, уухада алгатай шэнги байгша бэлэй.

Яруунада мүнөө үедэ зарим айлнууд халаахайн набшаһа түүжэ эһээгээд, хэрэглэдэг болонхой. Хамаг юумэнэй үнэ сэнгүүдэй үдэр бүри дээшлэжэ байхада, мүнгэндэшньше алмалта болохол. Гадна халаахайн набшаһан, нохойн хоншоор шуханай дараса доошолууддаг гэшэ бээ.

А. ДОРЖИЕВ.

Нарһата.

ТҮРҮҮШЫН ТУРШАЛГА ХАРА НАН ХҮН

Алхандаа Гагаринай хүмүүстэй үйлсоор байдаг аладални тэрэ үедэ магазинда, хүүлхэн Ширап Сультимович адоржиневтан хонго атомагазинда наймаа хэдэг Дампиловна Дамбаева наймаараа жолоошон Ширап Сультимович бүхэндэ иишэ тииншэ наймаа хэдэг, ходоодоо гүвөөгүй ябадаг бэлэй.

Хэрбээ тэрэ үедэ уһан доогуур ябадаг онгосоодо хүдэлхөөр албанда абтаһан байгаа наа, мүнөө тархимни үнэгүй байжа болохо нэн. Бурхан хараһан байгаа ёһотой даа. Минии абтаха үеэр уһан доогуур ябадаг онгосонууд хүдэлхэ матросуудаар бүридхэгдэшнхэй байһан юм. Тиигэжэ американ №57 тральцигта матросоор абтаһан байнаб.

Һүүдэнэ Далайн сэрэгэй хэрэг байдал тухай шэнэ хүбүүдтэ хоорэжэ үгэдэг хүн болооб. Намтай хамта Далайн сэрэгэй албанда абтаһан Сан жижапов Дамби-Нима торпедно катерта химигээр хүдэлэгшэ нэн. Танай Могсохон нотагай Санжаов Цырен-Доржу далайн эрьдэхн харууда алба хэдэг байһан юм.

Намдаа ходо аймалжа ерэдэг, сүлоо сагай оддоол наа, би оороошье тэрэ нүхэртөө оинодог, һони хорьмойгоороо хубаалдадаг гэшэ бэлэйбди. Мүнөө эдэ үетэн нүхэдни нотаг дээрэ наһа баранхай юм, - гээд хуушанай матрос хоорөө.

Далайн сэрэгтэ алба гаража байхада һуралсал гэжэ болодог нэн гү? - гээд һонирхообди.

Сэрэгэй һуралсал хирэ хирэ болоод лэ гарахабди. Иимэ һуралсал ехэнхидэ Тагарска проливта үнгэргэгдэдэг байһан юм. Энэ хоолойдо ходоодоо һалхи нуургатай, уһанай долгиууд айхабтар хүсэтэйгөөр эбхэржэ байгша нэн. Манние гэжэ ябаһан тральцик зомгоохон шэнгээр иишэ тииншэ ханоула. Тиигэбэшье оорынгоо

домогууд соошье хэлэгдэнэ ха юм. Тээд ахатаһан хайшан гээд Далайн сэрэгэй албанда абтаһан болоног? - гээд асуубаб.

Далайн сэрэгэйш албанда үдэхэ үнэнгүй, хүдэр шэрхи өсөтэй хүбүүдые табяад онуудаар шэлэн абадаг байһан юм. Мүнөөшье баһал гинмэрхүү байгаа ёһотой гээд ханагшаб. Би өөрөө тэрэ үедэ уһан доогуур ябадаг онгосоодо абхуулаха наһатай байһан гэшэб.

Хэрбээ тэрэ үедэ уһан доогуур ябадаг онгосоодо хүдэлхөөр албанда абтаһан байгаа наа, мүнөө тархимни үнэгүй байжа болохо нэн. Бурхан хараһан байгаа ёһотой даа. Минии абтаха үеэр уһан доогуур ябадаг онгосонууд хүдэлхэ матросуудаар бүридхэгдэшнхэй байһан юм. Тиигэжэ американ №57 тральцигта матросоор абтаһан байнаб.

Һүүдэнэ Далайн сэрэгэй хэрэг байдал тухай шэнэ хүбүүдтэ хоорэжэ үгэдэг хүн болооб. Намтай хамта Далайн сэрэгэй албанда абтаһан Сан жижапов И.В. Сталинай бодото дүрэ зурагай биост гаргаха болоноб. Хүнэй ухаан бодол, хүсэтэ гарнууд ямаршье хүндэ хэрэг бүтээжэ шадаха, хараалһан зорилгоёо бөөлүүлхэ юм байна даа гээд ханаһаб.

И.В. Сталинай нимэ биост хаана бэлдэгдэнхэй гэшэб? - Түмэр замаар Шэтэ городһоо зүүлжэ ябаад, Яаблантай шэлэнүүдые уруудахадани, харгын хажууда харагдажа байдаг юм нэн. Сааша наашаа ябаһан поездууд дохёо-сигнал заатагүй үгэдэг байһан юм. Харана гүни тэрэ биостын саана столбын байхые. Нүһиндөө зайн гал носодог гэлсэгшэ нэн. Энэ биостые олон жэлдэ түрмэдэ һууха болоһон хүбүүд шулуун хада түнхижэ, һинлэжэ бүтээһон гээд хэлсэгшэ бэлэй. 25-25 жэлнүүдые абтаһан зоние суглуулжа ерээд, хэрбээ нимэ биост бүтээжэ хаатнай, тэрэ болзортотнай табигабди гэхэн

хараалагдаһан зам, шөглөл алдадаггүй бэлэй.Һуралсалай үедэ багаханшье алдуу гаргаа наа, тон ехэ хохидолдо орохоор гээд ханагшаб, - гэжэ харюусаа нэн.

Табан жэл шахуу алба хэлэн болоног. Энэ сагай туршада эрдэм һургуулияа дэшлүү-лхээр арга оддоо гэшэ гү, эшээн тухай хоорэжэ үгыг?

Албанайнгаа үедэ гол түлэб Владивосток. Находка хотонуудта, тральцик дээрэ байгааб. Владивостогто найма һарын туршада һуралсал гаража, боцмангуудай бригадада ороо һэмби. Боцман гэшэ корабль, судна болоод тральцик дээрэшье эмхи гурим, ариг сээрэе сахижа, матросуудта нимэ эрилтэ табижа зэргэтэй хүн болоно.

Альбомыень саанань иража һуутарнай, шобхо үндэр шулуун хадын оройень түнхижэ, һинлэжэ бүтээһон Иосиф Виссарионович Сталинай томо гэшын биост фотогафи дээрэ харагдаба. Иимэ үндэр, хатуу шулуун хадые хайшан гээд түнхижэ, һинлэжэ И.В. Сталинай бодото дүрэ зурагай биост гаргаха болоноб. Хүнэй ухаан бодол, хүсэтэ гарнууд ямаршье хүндэ хэрэг бүтээжэ шадаха, хараалһан зорилгоёо бөөлүүлхэ юм байна даа гээд ханаһаб.

И.В. Сталинай нимэ биост хаана бэлдэгдэнхэй гэшэб?

Түмэр замаар Шэтэ городһоо зүүлжэ ябаад, Яаблантай шэлэнүүдые уруудахадани, харгын хажууда харагдажа байдаг юм нэн. Сааша наашаа ябаһан поездууд дохёо-сигнал заатагүй үгэдэг байһан юм. Харана гүни тэрэ биостын саана столбын байхые. Нүһиндөө зайн гал носодог гэлсэгшэ нэн. Энэ биостые олон жэлдэ түрмэдэ һууха болоһон хүбүүд шулуун хада түнхижэ, һинлэжэ бүтээһон гээд хэлсэгшэ бэлэй. 25-25 жэлнүүдые абтаһан зоние суглуулжа ерээд, хэрбээ нимэ биост бүтээжэ хаатнай, тэрэ болзортотнай табигабди гэхэн

СПОРТ

РОССИН АВАРГА ХҮСЭТЭН

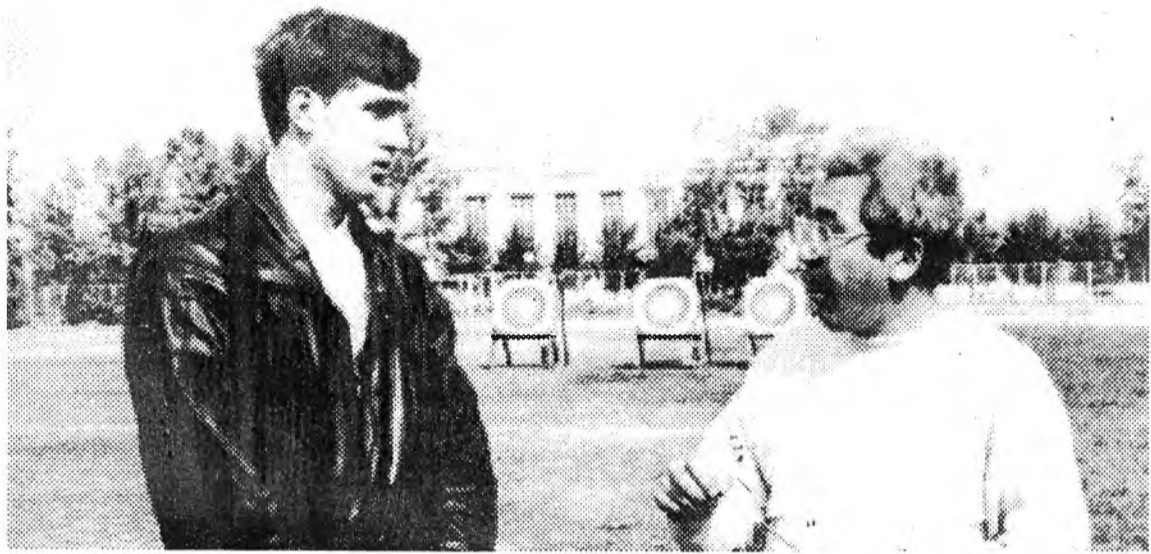
Паурлифтингээр Россин аварга хүсэтэнне (абсолютна чемпиониин) элирүүлхын түлөө мурьсоон хаяхан Екатеринбургда болобо. Хүндэшэг болон хүндэ шэгнүүртэй 30 гаран атлет энэ мурьсоондо хабтаадахан байгаа.

Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй хүүгэдэй спортын нургуулинн тренер, улас хоорондын классай спортын мастер Александр Деханов 91 килограммай шөгнүүртэйнье хаа, хүсэ шадалаа гаргалтын гурван упражнениээр 845 килограммай (330 + 200 + 315) үрэ дүн харуулжа, Россин аварга хүсэтэн гэнэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Мурьсоондо шалгаржа гарахадаа, шотагаймнай хүбүүн нёдондо жэл 110 болон 125 килограммай шөгнүүрнүүдтэ дэлхэйн чемпиониной нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хоёр атлетые ахижа гараһан байгаа гээд тэмдэглэлтэй. Тэрэнэй илалгада тренер эсэгэнэ Сергей Иванович Деханов гарьяатай юм.

Түүрүүшнэ упражнениээр гэхэ гү, али дала мурэ дээгүүрээ штанга табижа, нуугаад бодоходоо, 330 килограмм абажа, тээсгэн Москвада Европнн чемпион болоходоо туйлаһанаа 15 килограммаар үлүүлһэн байгаа гээд онсолотгой.

Манай корр.

УЛААН-ҮДЫН гарнизониной сэрэгэй алба хаагша, улас хоорондын классай спортын мастер Валерий Лысенко Россин сугдуулагдалма командын бүридэдэ оруулагдажа, нур харбалгаар дэлхэйн түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсоондо хабтаадаһана Индинн нислэд Дели хото ошоод байна. Тэрэ 13 наһатайдаа "Динамо" бүлгэмэй республиканска советэй тренер Леонид Шаранович Халудоровой хүтэлбэри доро хорилго хэжэ эхилээ һэн. Тэрэнһээ хойшо өхэ амжалта туйлаһанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Лысенко (зүүн гарһаал) тренер А. Ш. Халудоровтаяа хоорэдэжэ байна. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТОБШОХОНООР...

БАРИАДААН Дурэ буяадаалын баридаагаар дэлхэйн түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсоон август наһада Америкын Холбоото Штадуудай Атланта хотодо үнгэргэгдэхэ юм. Ерэхэ жэлдэ Олимпиин наадануудай болохо энэ хотодо оножо хараха, сагайн уларинда бөөс дадхааха зорилоготойгоор спортын элдэб зүйлнүүдэй улас хоорондын федерацинууд эндэ өхэ өхэ мурьсоонүүдые эмхидхэжэ байнхай. Энэ жэлэй дэлхэйн чемпионатда Буряад ороной хоёр хүбүүд хабтаадаһые бэлдэнэ. Улас хоорондын классай спортын мастер Андрей Матюнов Казахстанай сугдуулагдалма командда орожо, хабтаа туршаха байна. Манай республикын сууга баридаашан - 1989 оной дэлхэйн чемпион Борис Будаев Узбекистанай гү, али Россин Федерациин командын бүридэдэ орожо, энэ өхэ мурьсоондэ хабтаадаха бодомжотой. Тийн мүнөө Байгал дээрэ хорилго бэлэдхэл хэжэ байна. Спортын мастернууд Сергей Жамбалов Базар-Сада Данишимаев хоёр тэрэнэй хорилго бэлэдхэдэнь туһална.

ГИИР ҮРГЭЛГЭЭ Эрэнүүлэй дунда спортын энэ зүйлөөр Россин Зэбсэгтэ Хүсээнүүдэй түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсоон сентябрь наһада Самара хотодо болохо юм. Улас хоорондын классай спортын мастер Сергей Леонов энэ мурьсоондэ республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалха. Нүүдээрнэ гэхэ гү, али тобшолбол ноябрийн 12-һоо 15 болотор Чебоксара хотодо шир үргэлгөөр дэлхэйн чемпионат үнгэргэгдэхэ. Энэ өхэ мурьсоондэ хабтаадаһын тула тэрэ мүнөөнһөө хорилго бэлэдхэл хэжэ байнхай.

ПАУЭРЛИФТИНГ Спортын энэ зүйлөөр эрэнүүлэй дунда дэлхэйн түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсоон ноябрь соо Финляндида боложо, одон оронуудай таһар хүсэтэниие сугдуулаха байна. Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй хүүгэдэй спортын нургуулинн тренер, улас хоорондын классай спортын мастер Александр Деханов Россин сугдуулагдалма командын бүридэдэ оруулагдажа, гиишэ онохо юм. Москва хотодо үнгэргэгдһөн Европнн чемпионатда нэрэ упражнениээр алтан медалаар шагнагдаһан Александр Деханов дэлхэйн чемпионатда дээгүүр нуури эзэлхэ аргатай.

Эхээрнүүдэй дунда паурлифтингээр Европнн түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсоон август харын һүүд багта Великоруганинн нислэд Лондон хотодо эмхидхэгдэхээр хараалагдана. Буряадэй багшанарай шөгнүүдэн оюутан, улас хоорондын классай спортын мастер Светлана Теслева тийшэ оножо, оронойнһөө спортын нэрэ хүндые хамгаалха. Залуунуулай дундаһаа команда тоосоогоор дэлхэйн гурва дахин чемпионка, хуонин тоосоогоор чемпиониной нэрэ зэргэдэ хүртэһэн С. Теслева дэлхэйн арба гаран рекорд тогтоонхой.

Б.-М. ЖИГЖИТОВ.

Б.Б.ЭРДЫНИЕВ

Буряад Республикын судьянар болон үргэн олоонитэ өхэ гашуудал хохидолдо оробо. Байгша оной июлин 28-да буряад Республикын Дээдын Арбитражна сүүдэй түрүүлэгшэ Борис Бадмаевич Эрдыниев 61 наһатаа саһаа урид ажал дээрэ наһа бараба.

Тэрэ 32 жэлэй туршада Республикын сүүдэй зургаануудта ажаллаа.

1962 ондо Свердловскын юридическэ институт дүүргэлэгшынээ удаа Б. Б. Эрдыниев Улаан-Үдын эгээн томо сүүдүүдэй нэгэн болохо Октябрьска районной арадай сүүдэй арадай судьянар нунгадаа һэн.

1976 оной январь наһада 14 жэлэн туршада хуульч байһан дүршэлтэй бэрхэ судья гэжэ мэдэргэгдээд, Буряадай АССР-эй Министруудэй Советэй дэргэдэхи Гүрэнэй арбитражай ахмад арбитраар томилогдобо. Харин 1991 ондо Буряад Республикын Дээдын Арбитражна сүүдэй түрүүлэгшэ болоо.

Ажалайн дэртэр соо оройдоол хоёр-гурбан тэмдэг... Гэхэ зуура Борис Бадмаевич ажалдаа хэди харюусалгатайгаар хандадаг байгаа! Хуули гурим сахиха талаар бэлэн бэшэ хуульчидэ хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ, дүй дүршэлээ, ухаан бодолоо гамнангүйгоор сүм зорюулаа.

Экономикын шэнэ харилсаануудай үедэ Борис Бадмаевич Эрдыниев хомье шэргэн хараһан дүршэлтэй бэрхэ юрист байһанаа гэршэлэн харуулаа.

Теоретическэ гүнзэгэ эрдэм мэдэсэтэй, баян дүй дүршэлтэй.

гүнзэгэ эгээн ухаан бодолдо Эрдыниев ганса ажал дээрэ мүн бүхэ хүн зоной дунда болоо.

Ажалдаа үндэр туйлаһанайнь туйлаһанайнь Бадмаевичта "Буряад Республикагай юрист", Федерациин габыата юрист хуульч гэжэ зэргэнүүд олоно Хани Барисаанай орденон шагнагдаһан байна.

Борис Бадмаевич туйлаһанай дурасхаал гэршэлэ бүхэ хүнүүдэй зүрхэ сэтгэлдэ үлэхэ.

- А.В. Потапов, М. И. О. Б. Хышигтуев, М. А. А. Д. Карнышев, Р. Б. А. О. Хоринев, Б. Н. А. Ф. Покацкий, Р. Р. В. И. Халанов, И. И. И. А. Гармаев, Б. Ц. П. Т. Медведев, Н. Д.

Нютаг нютагай һонин

ДУГАН АРАМНАЙЛАГДАА

Эндэ хаяхана Захааминай аймагай Борто нютагай арамнайлагдажа, холо ойрын нютагуудһаа хүзэгтэ болон айлмадые суглуулба. Энэ аймагта гурбаахи дасан бодохогдоо эдэрхитэйгээр ажалаа ябуулжа байнхай гэжэ мэдэнэбди.

30-аад онуудта энэ нютагуудта байһан аад, һандаргагдаһан мүнөө дахиад нэргэгдэжэ, зоной наһанан хэрэгтэ бүтээхэдэ болобо! Нүзэгтэн холо ошонгүйгоор, нютаг дээрээ адиста аршаанаар ариуудагдаха аргатай болобо ха юм.

Ондоо тэрэнэ нарин дархануулые урингүйгоор нютаг бэрхэ долоон хүбүүд нэргэгдэжэ, бригада байгуулаад, богонин соо хайхандасан бодохожо, нютагаархидаа баясуулба. Аймагай тэрэнэй барилгада 6 миллион түхэриг оруулаа. Ингэжэ гол тудай Морин, Борто, Мылэ, Байн-Гол болон бусад нютагуудай сэдхэлтэй зоной үргэлэн мүнэ зоорээр шэнэ дуган барилдаа эрээ гэжэ Далай-ламын шажаанай туйлоолонго Дамжапа Тиндэ хэлээ һэн. Эдэ үгэнүүдые бүхөөр хадуужа абая.

МЕДИГҮҮДЭЙ СПАРТАКИА

Июлин 17-һоо 19 хүртэр медигүүдэй республиканска спартакиада Сурхайта нуур шадар үнгэргэгдэбэ.

Гэр бүлтээ, үхибүүдтээ 15 команда байгуулжа, медигүүд 100 метрэй богони зайда, мүнута зайда уридаа, эстафетэдэ хабтаада, футбол, волейбол наадаа.

Элүүрые хамгаалган системдэ хуульч ажаллаһадай спартакиадада 400 хүн хабтаада гэжэ тэмдэглэлтэй.

Сэлэнгын элүүрые территориальна захирга дайнай болон ажаллай госництал - 2-дохи, Зэдэ хамгаалган территория захиргаан - 3-дахы хуури элүүрые хуульч ажаллаһадай республиканска комп бэлэгүүдэ хүртөө.

Эдэ материал Д.ЭРДЫНИЕВ

Буряад Республикын Дээдын Арбитражна сүүдэй түрүү Борис Бадмаевич ЭРДЫНИЕВЭЙ саһаа урид наһа бараһан ушараар Сэлэнгын аймагай нютагайхид, нүхэдэнь гэр бүлэдэнь, түрэхидэнь, дутын гүнзэгэ шапалад гашуудалаа мэдүүлэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Advertisement containing contact information for the editorial office and various departments. It lists phone numbers for the editor-in-chief, editorial board, and other staff members, as well as the address and subscription rates for the newspaper.